

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2014/42/EÚ**z 3. apríla 2014****o zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 82 ods. 2 a článok 83 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽³⁾,

keďže:

- (1) Hlavným motívom cezhraničnej organizovanej trestnej činnosti vrátane zločineckých organizácií mafiánskeho druhu je finančný zisk. Príslušným orgánom by sa preto mali poskytnúť prostriedky na vyhľadávanie, zaistenie, správu a konfiškáciu príjmov z trestnej činnosti. Účinná prevencia a boj proti organizovanej trestnej činnosti by sa však mali dosiahnuť neutralizáciou príjmov z trestnej činnosti a mali by sa v určitých prípadoch rozšíriť aj na všetok majetok nadobudnutý prostredníctvom činností trestnej povahy.
- (2) Organizované zločinecké skupiny vyvíjajú svoju činnosť bez ohľadu na hranice a čoraz častejšie nadobúdajú majetok v iných členských štátoch, než v ktorých majú svoju základňu, a v tretích krajinách. Narastá tak potreba účinnej medzinárodnej spolupráce, pokiaľ ide o vymáhanie majetku a vzájomnú právnu pomoc.
- (3) Medzi najúčinnnejšie prostriedky na boj proti organizovanej trestnej činnosti patrí stanovenie závažných právnych následkov za spáchanie takejto činnosti, ako aj účinné odhaľovanie, a zaistenie a konfiškácia prostriedkov na páchanie trestnej činnosti a príjmov z nej.
- (4) Hoci sú k dispozícii len obmedzené štatistické údaje, zdá sa, že objem súm vymožených v Únii z príjmov z trestnej činnosti je v porovnaní s odhadovanými príjmami nedostatočný. Zo štúdií vyplýva, že hoci sú postupy konfiškácie upravené právom Únie aj právom členských štátov, sú naďalej málo používané.
- (5) Prijatím minimálnych pravidiel sa aproximujú režimy členských štátov v oblasti zaistovania a konfiškácie, čím sa posilní vzájomná dôvera a účinná cezhraničná spolupráca.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 299, 4.10.2012, s. 128.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 391, 18.12.2012, s. 134.

⁽³⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 25. februára 2014 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady zo 14. marca 2014.

- (6) V Štokholmskom programe a v záveroch Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci o konfiškácii a vyhľadávaní majetku z júna 2010 sa zdôrazňuje význam účinnejšej identifikácie, konfiškácie a opätovného využitia majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti.
- (7) Súčasný právny rámec Únie upravujúci zaistenie, zhabanie a konfiškáciu majetku pozostáva z jednotnej akcie 98/699/SVV ⁽¹⁾, rámcového rozhodnutia Rady 2001/500/SVV ⁽²⁾, rámcového rozhodnutia Rady 2003/577/SVV ⁽³⁾, rámcového rozhodnutia Rady 2005/212/SVV ⁽⁴⁾ a rámcového rozhodnutia Rady 2006/783/SVV ⁽⁵⁾.
- (8) Zo správ Komisie o vykonávaní rámcových rozhodnutí 2003/577/SVV, 2005/212/SVV a 2006/783/SVV vyplýva, že existujúce režimy rozšírenej konfiškácie a vzájomného uznávania príkazov na zaistenie a konfiškáciu nie sú úplne účinné. Konfiškáciu komplikujú rozdiely v práve členských štátov.
- (9) Cieľom tejto smernice je zmeniť a rozšíriť ustanovenia rámcových rozhodnutí 2001/500/SVV a 2005/212/SVV. Uvedené rámcové rozhodnutia by sa mali čiastočne nahradiť pre členské štáty viazané touto smernicou.
- (10) Členské štáty môžu začať konanie o konfiškácii, ktoré je spojené s trestnou vecou, na ktoromkoľvek príslušnom súde.
- (11) Je potrebné objasniť existujúcu koncepciu príjmov z trestnej činnosti tak, aby zahŕňala priame príjmy z trestnej činnosti a všetky nepriame výnosy vrátane následných opätovných investícií alebo premeny priamych príjmov. Príjmy tak môžu zahŕňať akýkoľvek majetok vrátane majetku, ktorý bol úplne alebo čiastočne premenený na iný majetok a ktorý bol zmiešaný s majetkom získaným z legitímnych zdrojov, a to až do určenej hodnoty zmiešaných príjmov. Môžu tiež zahŕňať príjem alebo iné výhody plynúce z príjmov z trestnej činnosti alebo z majetku, na ktorý boli takéto príjmy premenené alebo s ktorým boli takéto príjmy zmiešané.
- (12) V tejto smernici sa stanovuje široké vymedzenie pojmu majetok, na ktorý sa môže vzťahovať zaistenie alebo konfiškácia. Uvedené vymedzenie zahŕňa právne listiny alebo nástroje, ktoré potvrdzujú vlastnícke alebo iné právo k tomuto majetku. Takéto listiny alebo nástroje by mohli zahŕňať napríklad finančné nástroje alebo listiny, ktoré môžu viesť k nárokom veriteľov a zvyčajne sa nachádzajú u osoby, ktorej sa príslušné konanie týka. Touto smernicou nie sú dotknuté existujúce vnútroštátne konania na účely uchovania právnych listín alebo nástrojov, ktoré potvrdzujú vlastnícke alebo iné právo k majetku, vedené príslušnými vnútroštátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej moci v súlade s vnútroštátnym právom.
- (13) Zaistenie a konfiškácia podľa tejto smernice sú samostatnými inštitútmi, ktoré by nemali členským štátom brániť vo vykonávaní tejto smernice prostredníctvom nástrojov, ktoré by sa v súlade s vnútroštátnym právom považovali za sankcie alebo iné druhy opatrení.

⁽¹⁾ Jednotná akcia 98/699/SVV z 3. decembra 1998 prijatá Radou na základe článku K.3 Zmluvy o Európskej únii o praní špinavých peňazí, identifikácii, vyhľadávaní, zmrazení, zhabaní a konfiškácii prostriedkov a ziskov z trestnej činnosti (Ú. v. ES L 333, 9.12.1998, s. 1).

⁽²⁾ Rámcové rozhodnutie Rady 2001/500/SVV z 26. júna 2001 o praní špinavých peňazí, identifikácii, vyhľadávaní, zmrazení, zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti (Ú. v. ES L 182, 5.7.2001, s. 1).

⁽³⁾ Rámcové rozhodnutie Rady 2003/577/SVV z 22 júla 2003 o vykonaní príkazu na zaistenie majetku alebo dôkazov v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 196, 2.8.2003, s. 45).

⁽⁴⁾ Rámcové rozhodnutie Rady 2005/212/SVV z 24. februára 2005 o konfiškácii príjmov, nástrojov a majetku z trestnej činnosti (Ú. v. EÚ L 68, 15.3.2005, s. 49).

⁽⁵⁾ Rámcové rozhodnutie Rady 2006/783/SVV zo 6. októbra 2006 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na príkazy na konfiškáciu (Ú. v. EÚ L 328, 24.11.2006, s. 59).

- (14) Na účely konfiškácie prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti na základe konečného rozhodnutia súdu a konfiškácie majetku v hodnote zodpovedajúcej týmto prostriedkom a príjmom by sa mala uplatňovať široká koncepcia trestných činov, na ktoré sa vzťahuje táto smernica. Podľa rámcového rozhodnutia 2001/500/SVV majú členské štáty povinnosť umožniť konfiškáciu prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti na základe konečného odsudzujúceho rozsudku a umožniť konfiškáciu majetku v hodnote zodpovedajúcej takýmto prostriedkom a príjmom. Pre trestné činy, na ktoré sa nevzťahuje táto smernica, by sa mali tieto povinnosti zachovať a koncepcia príjmov, ako ju vymedzuje táto smernica, by sa mala vykladať podobným spôsobom aj vo vzťahu k trestným činom, na ktoré sa táto smernica nevzťahuje. Členské štáty môžu vymedziť konfiškáciu majetku v zodpovedajúcej hodnote ako subsidiárnu alebo alternatívnu k priamej konfiškácii, ako je vhodnejšie podľa vnútroštátneho práva.
- (15) Za podmienky konečného odsudzujúceho rozsudku za trestný čin by sa malo umožniť konfiškovať prostriedky a príjmy z trestnej činnosti alebo majetok v hodnote zodpovedajúcej takýmto prostriedkom alebo príjmom. Takýto konečný odsudzujúci rozsudok môže byť tiež výsledkom konania v neprítomnosti. Skonfiškovať prostriedky a príjmy by však malo byť za určitých okolností možné aj vtedy, keď nie je možná konfiškácia na základe konečného odsudzujúceho rozsudku, a to aspoň v prípadoch nevyhovujúceho zdravotného stavu alebo úteku podozrivej alebo obvinenej osoby. Existencia konania v neprítomnosti v členských štátoch by ale bola dostatočná na splnenie tejto povinnosti v takýchto prípadoch nevyhovujúceho zdravotného stavu a úteku. Ak je podozrivá alebo obvinená osoba na úteku, členské štáty by mali podniknúť všetky primerané kroky a môžu žiadať, aby bola dotknutá osoba predvolaná alebo aby bola informovaná o konaní o konfiškácii.
- (16) Na účely tejto smernice by sa nevyhovujúcim zdravotným stavom mala chápať nespôsobilosť podozrivej alebo obvinenej osoby zúčastňovať sa po dlhšiu dobu trestného konania, v dôsledku čoho nemôže konanie za normálnych okolností pokračovať. Podozrivú alebo obvinenú osobu možno vyzvať, aby nevyhovujúci zdravotný stav preukázala, napríklad lekárskou správou, na ktorú súd nemusí prihliadať, ak ju nepovažuje za dostatočnú. Tým by nemalo byť dotknuté právo tejto osoby na právne zastúpenie v konaní.
- (17) Pri vykonávaní tejto smernice v súvislosti s konfiškáciou majetku v hodnote zodpovedajúcej prostriedkom by sa príslušné ustanovenia mohli uplatňovať v prípadoch, keď je takéto opatrenie vzhľadom na osobitné okolnosti prípadu primerané, pričom sa zohľadní najmä hodnota dotknutých prostriedkov. Členské štáty tiež môžu zohľadniť, či a v akom rozsahu je odsúdená osoba zodpovedná za to, že nie je možné prostriedky skonfiškovať.
- (18) Pri vykonávaní tejto smernice môžu členské štáty ustanoviť, že za výnimočných okolností by sa konfiškácia nemala nariadiť, pokiaľ by to podľa vnútroštátneho práva neprimerane zaťažilo dotknutú osobu z dôvodu okolností danej konkrétnej veci, ktoré by mali byť rozhodujúce. Členské štáty by mali túto možnosť využívať vo veľmi obmedzenej miere a mali by mať možnosť stanoviť, že konfiškácia sa nemá nariadiť, len v takých prípadoch, ak by to pre dotknutú osobu znamenalo situáciu, ktorú by mohla len ťažko prežiť.
- (19) Zločinecké skupiny sa podieľajú na širokom spektre trestnej činnosti. V záujme účinného boja proti organizovanej trestnej činnosti môže byť v niektorých situáciách vhodné, aby na základe odsúdenia v trestnom konaní nedochádzalo len ku konfiškácii majetku spojeného s konkrétnym trestným činom, ale aj ďalšieho majetku, ktorý súd označí za príjem z iných trestných činov. Tento prístup sa označuje ako rozšírená konfiškácia. V rámcovom rozhodnutí 2005/212/SVV sa stanovujú tri rozdielne súbory minimálnych požiadaviek, ktoré si členské štáty môžu zvoliť na účely uplatnenia rozšírenej konfiškácie. Členské štáty si tak následne v procese transpozície uvedeného rámcového rozhodnutia vybrali rozdielne možnosti, čo viedlo k rozdielnym koncepciám rozšírenej konfiškácie v národných jurisdikciách. Tieto rozdiely sťažujú cezhraničnú spoluprácu v súvislosti s prípadmi konfiškácie. Je preto potrebné pristúpiť k harmonizácii ustanovení upravujúcich rozšírenú konfiškáciu stanovením jednotnej minimálnej normy.
- (20) Pri rozhodovaní o tom, či trestný čin mohol viesť k vzniku hospodárskeho zisku, môžu členské štáty zohľadniť *modus operandi* napríklad, ak je podmienkou trestného činu jeho spáchanie v súvislosti s organizovanou trestnou činnosťou alebo s úmyslom zabezpečiť pravidelný príjem z trestnej činnosti. Tým by však vo všeobecnosti nemala byť dotknutá možnosť vykonať rozšírenú konfiškáciu.

- (21) Rozšírená konfiškácia by mala byť možná v prípadoch, keď je súd presvedčený, že dotknutý majetok pochádza z trestnej činnosti. To neznamená, že sa musí preukázať, že dotknutý majetok pochádza z trestnej činnosti. Členské štáty môžu stanoviť, že by napríklad postačovalo, ak súd zväží pravdepodobnosť alebo sa odôvodnene domnieva, že je značne pravdepodobnejšie, že dotknutý majetok bol získaný z trestnej činnosti ako z inej činnosti. V tejto súvislosti musí súd zväziť konkrétne okolnosti veci vrátane skutočností a dostupných dôkazov, na základe ktorých možno vydať rozhodnutie o rozšírení konfiškácie. Skutočnosť, že majetok osoby je neprimeraný k jeho zákonnému príjmu, by mohla spolu s ostatnými skutočnosťami viesť k záveru súdu, že majetok pochádza z trestnej činnosti. Členské štáty by tiež mohli stanoviť požiadavku týkajúcu sa určitého obdobia, počas ktorého by sa majetok mohol považovať za majetok pochádzajúci z trestnej činnosti.
- (22) V tejto smernici sa ustanovujú minimálne pravidlá. To nebráni členským štátom, aby vo svojom vnútroštátnom práve stanovili širšie právomoci, napríklad aj vo vzťahu k svojim normám o dokazovaní.
- (23) Táto smernica sa vzťahuje na trestné činy, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti nástrojov v nej uvedených. V rámci rozsahu pôsobnosti týchto nástrojov by členské štáty mali uplatňovať rozšírenú konfiškáciu aspoň na niektoré trestné činy vymedzené v tejto smernici.
- (24) Podozrivé alebo obvinené osoby čoraz častejšie prevádzajú majetok na informované tretie osoby s cieľom vyhnúť sa konfiškácii. Súčasný právny rámec Únie neobsahuje záväzné pravidlá upravujúce konfiškáciu majetku prevedeného na tretie osoby. Stále naliehavejšou sa tak stáva potreba umožniť konfiškáciu majetku prevedeného na tretie osoby alebo nadobudnutého tretími osobami. Nadobudnutím treťou osobou sa myslia napríklad situácie, keď tretia osoba nadobudla majetok priamo alebo nepriamo, napríklad prostredníctvom sprostredkovateľa, od podozrivej alebo obvinenej osoby vrátane situácií, keď sa trestný čin spáchal v ich mene alebo v ich prospech a keď obvinená osoba nemá majetok, ktorý by sa mohol skonfiškovať. Takáto konfiškácia by mala byť možná aspoň v prípadoch, keď tretia osoba vedela alebo mala vedieť, že účelom prevodu alebo nadobudnutia bolo predísť konfiškácii, a to na základe konkrétnych skutočností a okolností vrátane toho, že prevod sa uskutočnil bezodplatne alebo za protihodnotu, ktorá bola podstatne nižšia ako trhovú hodnotu. Ustanovenia o konfiškácii majetku tretích osôb by sa mali rozšíriť tak na fyzické, ako aj právnické osoby. V žiadnom prípade by však nemali byť dotknuté práva tretích osôb konajúcich v dobrej viere.
- (25) Členské štáty môžu vymedziť konfiškáciu majetku tretích osôb ako subsidiárnu alebo alternatívnu k priamej konfiškácii, ako je vhodnejšie podľa vnútroštátneho práva.
- (26) Konfiškácia vedie ku konečnému odňatiu majetku. Zachovanie majetku však môže byť predpokladom konfiškácie a môže byť dôležité pre vykonanie príkazu na konfiškáciu. Zachovanie majetku sa dosiahne zaistením. S cieľom zabrániť strate majetku pred vydaním príkazu na zaistenie by príslušné orgány členských štátov mali byť oprávnené prijať okamžité opatrenie na zabezpečenie tohto majetku.
- (27) Keďže účelom zachovania majetku je často uskutočnenie konfiškácie, zaistenie a konfiškácia sú úzko prepojené. V niektorých právnych systémoch sa zaistenie na účely konfiškácie považuje za samostatné procesné opatrenie predbežnej povahy, po ktorom môže nasledovať príkaz na konfiškáciu. Bez toho, aby boli dotknuté rôzne vnútroštátne právne systémy a rámcové rozhodnutie 2003/577/SVV, touto smernicou by sa mali aproximovať niektoré prvky vnútroštátnych systémov zaistovania na účely konfiškácie.
- (28) Opatreniami na zaistenie nie je dotknutá možnosť, aby sa konkrétny majetok považoval v konaní za dôkaz, za predpokladu, že napokon bude k dispozícii na účinné vykonanie príkazu na konfiškáciu.

- (29) Majetok možno zaistiť v rámci trestného konania aj v záujme jeho prípadného následného navrátenia alebo s cieľom zabezpečiť náhradu škody spôsobenej trestným činom.
- (30) Podozrivé alebo obvinené osoby často ukrývajú majetok počas celého trvania trestného konania. Príkazy na konfiškáciu tak nie je možné vykonať a osoby, ktorých majetok sa mal na základe príkazov skonfiškovať, môžu po výkone svojich trestov so svojím majetkom voľne nakladať. Je preto potrebné umožniť určenie presného rozsahu majetku, ktorý sa má skonfiškovať, a to aj po vynesení konečného odsudzujúceho rozsudku v trestnej veci, aby bolo možné plne vykonať príkazy na konfiškáciu v prípadoch, keď nebol pôvodne zistený žiadaný majetok alebo bol zistený len nedostatočný majetok a príkaz na konfiškáciu nebol vykonaný.
- (31) Keďže príkazy na zaistenie obmedzujú vlastnícke právo, tieto predbežné opatrenia by nemali platiť dlhšie, než je nevyhnutné na zachovanie dostupnosti majetku na účely prípadnej následnej konfiškácie. S cieľom zaistiť, aby stále plnili svoj účel zabrániť strate majetku, môže byť potrebné ich preskúmanie súdom.
- (32) Majetok, ktorý bol zaistený na účely prípadnej následnej konfiškácie, by sa mal náležite spravovať, aby nestrácal ekonomickú hodnotu. Členské štáty by mali prijať potrebné opatrenia vrátane možnosti predaja alebo prevodu majetku, aby takéto škody minimalizovali. Členské štáty by mali prijať príslušné opatrenia, napríklad zriadenie národných centralizovaných úradov pre správu majetku, súboru špecializovaných úradov alebo rovnocenných mechanizmov, aby sa zaistila účinná správa majetku, ktorý bol zaistený pred konfiškáciou, a zachovala jeho hodnota až do rozhodnutia súdu.
- (33) Táto smernica podstatným spôsobom zasahuje do práv osôb, a to nielen podozrivých alebo obvinených osôb, ale aj do práv tretích osôb, ktoré nie sú trestne stíhané. Je preto potrebné stanoviť osobitné záruky a prostriedky súdnej nápravy, aby sa zaručila ochrana ich základných práv pri vykonávaní tejto smernice. To zahŕňa právo byť vypočutý pre tretie osoby, ktoré tvrdia, že sú vlastníčkami dotknutého majetku alebo ktoré tvrdia, že k nemu majú iné majetkové práva („vecné práva“), ako napríklad *ususfructus*. Príkaz na zaistenie by sa dotknutej osobe mal oznámiť čo najskôr po jeho vykonaní. Príslušné orgány však môžu odložiť oznámenie takýchto príkazov dotknutej osobe z dôvodov týkajúcich sa potrieb vyšetrovania.
- (34) Účelom oznámenia príkazu na zaistenie je okrem iného umožniť dotknutej osobe napadnutie tohto príkazu. Preto by sa v oznámení mali aspoň v skrátenej forme uviesť dôvody vydania predmetného príkazu, pričom odôvodnenie môže byť veľmi stručné.
- (35) Členské štáty by mali zvážiť prijatie opatrení, ktoré by umožnili použitie skonfiškovaného majetku vo verejnom záujme alebo na sociálne účely. Takým opatrením by mohlo byť okrem iného určenie takéhoto majetku na projekty zamerané na presadzovanie práva a prevenciu trestnej činnosti, ako aj na iné projekty verejného záujmu a spoločenského významu. Z tejto povinnosti zvážiť prijatie opatrení vyplýva členským štátom procesná povinnosť, napríklad vypracovanie právnej analýzy alebo prerokovanie výhod a nevýhod zavedenia opatrení. Pri spravovaní zaisteného majetku a pri prijímaní opatrení týkajúcich sa skonfiškovaného majetku by členské štáty mali prijať vhodné opatrenia na predchádzanie zločinnej alebo protiprávnej infiltrácii.
- (36) Spoľahlivé zdroje údajov o zaisťovaní a konfiškácii príjmov z trestnej činnosti sú veľmi vzácne. Na účely hodnotenia tejto smernice je potrebné zhromaždiť porovnateľný minimálny súbor vhodných štatistických údajov o zaisťovaní a konfiškácii majetku, vyhľadávaní majetku, činnosti súdov a nakladaní s majetkom.

- (37) Členské štáty by sa mali usilovať zbierať údaje pre určité štatistiky na ústrednej úrovni na účely ich zaslania Komisii. To znamená, že členské štáty by na zber dotknutých údajov mali vynaložiť primerané úsilie. To však neznamená, že členské štáty majú povinnosť dopracovať sa k výsledku zberu údajov, ak to dotknutému členskému štátu spôsobuje neprimerané administratívne zaťaženie alebo vysoké náklady.
- (38) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „EDLP“), ako ich v judikatúre vykladá Európsky súd pre ľudské práva. Táto smernica by sa mala vykonávať v súlade s týmito právami a zásadami. Touto smernicou by nemali byť dotknuté vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa právnej pomoci, ani sa ňou nestanovujú žiadne povinnosti pre systémy právnej pomoci členských štátov, ktoré by sa mali uplatňovať v súlade s chartou a EDLP.
- (39) Mali by sa zaviesť konkrétne záruky s cieľom zabezpečiť, aby sa vo všeobecnosti príkazy na konfiškáciu odôvodňovali, okrem prípadu, keď sa dotknutá osoba v zjednodušenom trestnom konaní v menej závažných prípadoch vzdala svojho práva na poskytnutie odôvodnenia.
- (40) Pri vykonávaní tejto smernice by sa mali zohľadniť ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ⁽¹⁾, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ⁽²⁾ a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/48/EÚ⁽³⁾ týkajúce sa procesných práv v trestnom konaní.
- (41) Keďže cieľ tejto smernice, a to uľahčenie konfiškácie majetku v trestných veciach, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov, ale ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa v článku 5 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ). V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (42) V súlade s článkom 3 a článkom 4a ods. 1 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), Írsko oznámilo svoje želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tejto smernice. V súlade s uvedeným protokolom Írsko má byť viazané touto smernicou len v súvislosti s trestnými činmi, na ktoré sa vzťahujú nástroje, ktorými je viazané.
- (43) V súlade s článkami 1 a 2 a článkom 4a ods. 1 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a k ZFEÚ, a bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedeného protokolu, sa Spojené kráľovstvo nezúčastňuje na prijatí tejto smernice, nie je ňou viazané ani nepodlieha jej uplatňovaniu. Za predpokladu jeho účasti v súlade s článkom 4 uvedeného protokolu Spojené kráľovstvo má byť viazané touto smernicou len v súvislosti s trestnými činmi, na ktoré sa vzťahujú nástroje, ktorými je viazané.
- (44) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu (č. 22) o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a k ZFEÚ, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tejto smernice, nie je ňou viazané ani nepodlieha jej uplatňovaniu,

(1) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 280, 26.10.2010, s. 1).

(2) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 142, 1.6.2012, s. 1).

(3) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/48/EÚ z 22. októbra 2013 o práve na prístup k obhajcovi v trestnom konaní a v konaní o európskom zatykači a o práve na informovanie tretej osoby po pozbavení osobnej slobody a na komunikáciu s tretími osobami a s konzulárnymi úradmi po pozbavení osobnej slobody (Ú. v. EÚ L 294, 6.11.2013, s. 1).

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Predmet úpravy

1. Touto smernicou sa ustanovujú minimálne pravidlá pre zaistovanie majetku na účely prípadnej následnej konfiškácie a pre konfiškáciu majetku v trestných veciach.
2. Touto smernicou nie sú dotknuté konania, ktoré môžu členské štáty použiť na konfiškáciu daného majetku.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

1. „príjmy“ sú akýkoľvek hospodársky prospech pochádzajúci priamo alebo nepriamo z trestnej činnosti; môžu pozostávať z majetku v akejkoľvek podobe a zahŕňajú všetky následné opätovné investície alebo premenu priamych príjmov a akýkoľvek majetkový prospech;
2. „majetok“ je majetok akéhokoľvek druhu bez ohľadu na to, či je hmotný alebo nehmotný, hnuiteľný alebo nehnuteľný, a právne listiny alebo nástroje, ktoré potvrdzujú vlastnícke alebo iné právo k tomuto majetku;
3. „prostriedky“ sú akýkoľvek majetok, ktorý bol akýmkoľvek spôsobom, celkom alebo sčasti, použitý alebo určený na spáchanie trestného činu alebo trestných činov;
4. „konfiškácia“ je konečné odňatie majetku nariadené súdom v súvislosti s trestným činom;
5. „zaistenie“ je dočasný zákaz prevodu, zničenia alebo premeny majetku, nakladania s majetkom alebo presunu majetku, alebo dočasné prevzatie majetku do úschovy či prevzatie kontroly nad majetkom;
6. „trestný čin“ je čin, na ktorý sa vzťahuje ktorýkoľvek z aktov uvedených v článku 3.

Článok 3

Rozsah pôsobnosti

Táto smernica sa vzťahuje na trestné činy, na ktoré sa vzťahujú:

- a) dohovor o boji proti korupcii úradníkov Európskych spoločenstiev alebo úradníkov členských štátov Európskej únie ⁽¹⁾ vypracovaný na základe článku K.3 ods. 2 písm. c) Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „dohovor o boji proti korupcii úradníkov“);
- b) rámcové rozhodnutie Rady 2000/383/SVV z 29. mája 2000 o zvýšenej ochrane pred falšovaním prostredníctvom pokút a ďalších trestných sankcií v súvislosti so zavádzaním eura ⁽²⁾;
- c) rámcové rozhodnutie Rady 2001/413/SVV z 28. mája 2001 o boji proti podvodom a falšovaniu bezhotovostných platobných prostriedkov ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 195, 25.6.1997, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 140, 14.6.2000, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 149, 2.6.2001, s. 1.

- d) rámcové rozhodnutie Rady 2001/500/SVV z 26. júna 2001 o praní špinavých peňazí, identifikácii, vyhľadávaní, zmrazení, zaistení a konfiškácií prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti ⁽¹⁾;
- e) rámcové rozhodnutie Rady 2002/475/SVV z 13. júna 2002 o boji proti terorizmu ⁽²⁾;
- f) rámcové rozhodnutie Rady 2003/568/SVV z 22. júla 2003 o boji proti korupcii v súkromnom sektore ⁽³⁾;
- g) rámcové rozhodnutie Rady 2004/757/SVV z 25. októbra 2004, ktorým sa stanovujú minimálne ustanovenia o znakoch skutkových podstat trestných činov a trestov v oblasti nezákonného obchodu s drogami ⁽⁴⁾;
- h) rámcové rozhodnutie Rady 2008/841/SVV z 24. októbra 2008 o boji proti organizovanému zločinu ⁽⁵⁾;
- i) smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ z 5. apríla 2011 o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV ⁽⁶⁾;
- j) smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV ⁽⁷⁾;
- k) smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/40/EÚ z 12. augusta 2013 o útokoch na informačné systémy, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2005/222/SVV ⁽⁸⁾,

ako aj ďalšie právne nástroje, pokiaľ sa v nich výslovne stanovuje, že táto smernica sa vzťahuje na trestné činy v nich harmonizované.

Článok 4

Konfiškácia

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktoré umožnia úplnú alebo čiastočnú konfiškáciu prostriedkov a príjmov alebo majetku v hodnote zodpovedajúcej takýmto prostriedkom alebo príjmom, a to za predpokladu konečného odsudzujúceho rozsudku v trestnej veci, ktorý môže byť tiež výsledkom konania v neprítomnosti.
2. Ak konfiškácia na základe odseku 1 nie je možná, a to aspoň v prípadoch, keď je táto nemožnosť spôsobená nevyhovujúcim zdravotným stavom alebo útekom podozrivej alebo obvinenej osoby, členské štáty prijímú potrebné opatrenia, aby umožnili konfiškáciu prostriedkov a príjmov v prípadoch, keď sa začalo trestné konanie vo veci trestného činu, ktorý pravdepodobne priamo alebo nepriamo viedol k hospodárskemu prospechu a takéto konanie mohlo viesť k odsúdeniu v trestnom konaní, ak by sa podozrivá alebo obvinená osoba mohla zúčastniť konania.

Článok 5

Rozšírená konfiškácia

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktoré umožnia úplnú alebo čiastočnú konfiškáciu majetku vo vlastníctve osoby odsúdenej za trestný čin, ktorý môže viesť priamo alebo nepriamo k hospodárskemu prospechu, ak je súd na základe okolností prípadu vrátane konkrétnych skutočností a dostupných dôkazov, ako napríklad, že hodnota majetku je neprimeraná k zákonnému príjmu odsúdenej osoby, presvedčený, že dotknutý majetok je získaný z trestnej činnosti.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 182, 5.7.2001, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 164, 22.6.2002, s. 3.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 192, 31.7.2003, s. 54.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 335, 11.11.2004, s. 8.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 300, 11.11.2008, s. 42.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ L 101, 15.4.2011, s. 1.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ L 335, 17.12.2011, s. 1.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ L 218, 14.8.2013, s. 8.

2. Na účely odseku 1 tohto článku zahŕňa pojem „trestný čin“ aspoň:
- a) aktívnu a pasívnu korupciu v súkromnom sektore podľa článku 2 rámcového rozhodnutia 2003/568/SVV, ako aj aktívnu a pasívnu korupciu úradníkov inštitúcií Únie alebo členských štátov stanovenú v článkoch 2 a 3 dohovoru o boji proti korupcii úradníkov;
 - b) trestné činy týkajúce sa účasti v zločineckej organizácii podľa článku 2 rámcového rozhodnutia 2008/841/SVV aspoň v prípadoch, keď spáchanie trestného činu viedlo k získaniu hospodárskeho prospechu;
 - c) spôsobenie účasti dieťaťa na pornografických predstaveniach alebo jeho získanie na účasť na nich, alebo získanie prospechu z dieťaťa, alebo jeho iné vykorisťovanie na takéto účely v prípade, že dieťa prekročilo vek spôsobilosti dať súhlas na sexuálne aktivity podľa článku 4 ods. 2 smernice 2011/93/EÚ; distribúcia, šírenie alebo ďalšie postupovanie detskej pornografie podľa článku 5 ods. 4 uvedenej smernice; ponúkanie, dodávanie alebo sprístupňovanie detskej pornografie podľa článku 5 ods. 5 uvedenej smernice; výroba detskej pornografie podľa článku 5 ods. 6 uvedenej smernice;
 - d) protiprávny zásah do systému a protiprávny zásah do údajov podľa článkov 4 a 5 smernice 2013/40/EÚ, ak bolo použitím nástroja stanoveného v článku 7 uvedenej smernice, ktorý bol určený alebo prispôbený primárne na tento účel, dotknuté významné množstvo informačných systémov; úmyselná výroba, predaj, obstarávanie na použitie, dovoz, distribúcia alebo akékoľvek sprístupnenie nástrojov používaných na páchanie trestných činov, a to aspoň v prípadoch, ktoré nie sú menej závažné, podľa článku 7 uvedenej smernice;
 - e) trestný čin, za ktorý možno v súlade s príslušným aktom v článku 3, alebo ak predmetný akt neobsahuje hranicu trestu, v súlade s rozhodným vnútroštátnym právom, uložiť trest odňatia slobody s hornou sadzbou najmenej štyri roky.

Článok 6

Konfiškácia majetku tretích osôb

1. Členské štáty prijímajú potrebné opatrenia, aby umožnili konfiškáciu príjmov alebo iného majetku v hodnote zodpovedajúcej príjmom, ktoré podozrivá alebo obvinená osoba priamo alebo nepriamo previedla na tretie osoby alebo ktoré tretie osoby získali od podozrivej alebo obvinenej osoby, aspoň v prípadoch, keď táto tretia osoba vedela alebo mala vedieť, že účelom prevodu alebo nadobudnutia bolo predísť konfiškácii, a to na základe konkrétnych skutočností a okolností vrátane toho, že prevod alebo nadobudnutie sa uskutočnilo bezodplatne alebo za protihodnotu, ktorá bola podstatne nižšia ako trhová hodnota.
2. Odsekom 1 nie sú dotknuté práva tretích osôb konajúcich v dobrej viere.

Článok 7

Zaistenie

1. Členské štáty prijímajú potrebné opatrenia, ktoré umožnia zaistenie majetku na účely prípadnej následnej konfiškácie. Uvedené opatrenia, ktoré môže nariadiť príslušný orgán, zahŕňajú naliehavé opatrenie, ktoré sa v prípade potreby prijme s cieľom zachovať majetok.
2. Zaisťovacie opatrenia na účely prípadnej následnej konfiškácie sa môžu vzťahovať na majetok v držbe tretej osoby v zmysle článku 6.

Článok 8

Ochranné opatrenia

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými osobám dotknutým opatreniami stanovenými v tejto smernici na účely ochrany ich práv zaistia právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý súdny proces.
2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými zabezpečia, aby sa príkaz na zaistenie oznámil dotknutej osobe čo najskôr po jeho vykonaní. V takomto oznámení sa aspoň v skrátenej forme uvedú dôvody vydania daného príkazu. Ak je to potrebné na to, aby nebolo ohrozené vyšetrovanie trestného činu, príslušné orgány môžu odložiť oznámenie príkazu na zaistenie dotknutej osobe.
3. Príkaz na zaistenie ostane v platnosti len dovtedy, kým je to nevyhnutné na zachovanie majetku na účely prípadnej následnej konfiškácie.
4. Členské štáty zaistia osobe, ktorej majetok je dotknutý, účinnú možnosť napadnúť príkaz na zaistenie na súde v súlade s postupmi stanovenými vo vnútroštátnom práve. V rámci takýchto postupov sa môže požadovať, aby sa v prípade, keď pôvodný príkaz na zaistenie vydal iný príslušný orgán ako justičný orgán, musel takýto príkaz pred tým, ako sa môže napadnúť na súde, predložiť na potvrdenie alebo preskúmanie justičnému orgánu.
5. Zaistený majetok, ktorý nie je následne skonfiškovaný, sa bezodkladne vráti. Podmienky alebo procesné pravidlá, na základe ktorých sa tento majetok vráti, sa stanovujú vo vnútroštátnom práve.
6. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými zaistia, aby každý príkaz na konfiškáciu bol odôvodnený a oznámený dotknutej osobe. Členské štáty zaistia osobe, proti ktorej bola nariadená konfiškácia, účinnú možnosť napadnúť príkaz na konfiškáciu na súde.
7. Bez toho, aby bola dotknutá smernica 2012/13/EÚ a smernica 2013/48/EÚ, osoby, ktorých majetok je dotknutý príkazom na konfiškáciu, majú v priebehu konania o konfiškácii v súvislosti s určením príjmov a prostriedkov právo na prístup k právnomu zástupcovi na účely ochrany svojich práv. Dotknuté osoby musia byť o tomto práve poučené.
8. V rámci konania uvedeného v článku 5 má dotknutá osoba účinnú možnosť namietať voči okolnostiam prípadu vrátane konkrétnych skutočností a dostupných dôkazov, na základe ktorých sa dotknutý majetok považuje za majetok pochádzajúci z trestnej činnosti.
9. Tretie osoby majú právo domáhať sa titulu vlastníckeho alebo iného majetkového práva, a to aj v prípadoch uvedených v článku 6.
10. Ak majú obeť v dôsledku spáchania trestného činu nároky voči osobe, voči ktorej bolo prijaté opatrenie na konfiškáciu podľa tejto smernice, členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby opatrenie na konfiškáciu nebránilo týmto obeť domáhať sa splnenia ich nárokov.

Článok 9

Účinná konfiškácia a výkon

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktoré umožnia odhaliť a vyhľadať majetok, ktorý sa má zaistiť a skonfiškovať, a to aj po konečnom odsudzujúcom rozsudku v trestnej veci alebo v nadväznosti na konanie pri uplatňovaní článku 4 ods. 2, ako aj zaistiť účinné vykonanie príkazu na konfiškáciu, ak sa takýto príkaz už vydal.

Článok 10

Správa zaisteného a skonfiškovaného majetku

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, napríklad zriadenie centralizovaných úradov, sústavy špecializovaných úradov alebo rovnocenných mechanizmov, aby sa zaistila primeraná správa majetku, ktorý bol zaistený, na účely prípadnej následnej konfiškácie.
2. Členské štáty zaistia, aby opatrenia uvedené v odseku 1 zahŕňali možnosť predaja v prípade potreby.
3. Členské štáty zväžia prijatie opatrení, ktoré umožnia použitie skonfiškovaného majetku vo verejnom záujme alebo na sociálne účely.

Článok 11

Štatistiky

1. Členské štáty pravidelne zbierajú a uchovávajú komplexné štatistické údaje získané od príslušných orgánov. Zhromaždené štatistické údaje sa každoročne zasielajú Komisii a zahŕňajú:
 - a) počet vykonaných príkazov na zaistenie;
 - b) počet vykonaných príkazov na konfiškáciu;
 - c) odhadovanú hodnotu zaisteného majetku, a to aspoň majetku zaisteného na účely prípadnej následnej konfiškácie v čase zaistenia;
 - d) odhadovanú hodnotu vymoženého majetku v čase konfiškácie.
2. Ak sú dostupné na ústrednej úrovni v dotknutom členskom štáte, zašlú členské štáty Komisii každoročne aj tieto štatistiky:
 - a) počet žiadostí o vykonanie príkazov na zaistenie v inom členskom štáte;
 - b) počet žiadostí o vykonanie príkazov na konfiškáciu v inom členskom štáte;
 - c) hodnotu alebo odhadovanú hodnotu majetku vymoženého na základe výkonu v inom členskom štáte.
3. Členské štáty sa usilujú zbierať údaje uvedené v odseku 2 na ústrednej úrovni.

Článok 12

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 4. októbra 2015. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení.
2. Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.
3. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 13

Podávanie správ

Komisia do 4. októbra 2018 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi vplyv existujúceho vnútroštátneho práva na konfiškáciu a vymáhanie majetku, a podľa potreby k nej pripojí vhodné návrhy.

Komisia v uvedenej správe tiež posúdi, či je potrebné revidovať zoznam trestných činov uvedený v článku 5 ods. 2.

Článok 14

Nahradenie jednotnej akcie 98/699/SVV a niektorých ustanovení rámcových rozhodnutí 2001/500/SVV a 2005/212/SVV

1. Jednotná akcia 98/699/SVV, článok 1 písm. a) a články 3 a 4 rámcového rozhodnutia 2001/500/SVV a prvé štyri zarážky článku 1 a článok 3 rámcového rozhodnutia 2005/212/SVV sa nahrádzajú touto smernicou pre členské štáty viazané touto smernicou bez toho, aby boli dotknuté povinnosti týchto členských štátov týkajúce sa lehôt na transpozíciu uvedených rámcových rozhodnutí do vnútroštátneho práva.
2. Pre členské štáty viazané touto smernicou sa odkazy na jednotnú akciu 98/699/SVV a ustanovenia rámcových rozhodnutí 2001/500/SVV a 2005/212/SVV uvedené v odseku 1 považujú za odkazy na túto smernicu.

Článok 15

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 16

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom v súlade so zmluvami.

V Bruseli 3. apríla 2014

Za Európsky parlament
predseda
M. SCHULZ

Za Radu
predseda
D. KOURKOULAS